

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

(підпис)

Н. І. Черевична
(ініціали та прізвище)

«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи охорони і комерціалізації інтелектуальної власності
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Експертиза товарів та послуг
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

Розробник: Філіпковська Л.О., к.т.н., доц.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

Філіпковська
(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри економіки, маркетингу та міжнародних економічних відносин (№ 605))

Протокол № 2 від « 30 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь та вчене звання)

І.О. Давидова
(підпис)

І.О. Давидова
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Представник студентського
самоврядування від факультету
механіки

А.В. Кондрат
(підпис)

А.В. Кондрат
(ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Філіпковська Лариса Олексіївна, к.т.н., доцент. З 1991 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- економіко-математичні моделі в управлінні та економіці;
- економіко-математичні методи і моделі (оптимізаційні методи та моделі);
- економічна безпека підприємства;
- основи охорони і комерціалізації інтелектуальної власності;
- АРМ економіста;
- корпоративні інформаційні системи;
- інформаційні технології в управлінні виробництвом і збутом продукції.

Напрями наукових досліджень: економіка знань, економіко-математичне моделювання, інтелектуальний аналіз економічних даних, економічна безпека підприємства.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 1 семестр.

Обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС /120 годин, у тому числі аудиторних – 40 годин, самостійної роботи здобувачів – 80 годин.

Форми здобуття освіти– денна, дистанційна.

Дисципліна обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (залік).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – правознавство, економіка підприємства, маркетинг, менеджмент, міжнародна

економіка, економічне управління підприємством, маркетинговий аудит, стандартизація і сертифікація продукції та послуг, міжнародний маркетинг.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – експертиза послуг, управління конкурентоспроможністю товарів та послуг, правове забезпечення публічного управління..

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомлення студентів з основами інтелектуальної власності і спрямування їх на оволодіння знаннями і вміннями щодо оформлення прав власності, їх захисту, комерціалізації, оцінювання, просування на ринок інтелектуальних продуктів та управління.

Завдання: забезпечення інтелектуального і соціального розвитку особистості через вивчення основ правових та економічних й маркетингових аспектів інтелектуальної власності.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

1) інтегральна: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог;

2) загальні:

- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність критично мислити та генерувати нові ідеї;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між явищами та процесами;
- здатність до інноваційної діяльності;

2) фахові:

- здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проектів в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності
- здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання;
- здатність визначати поняття інтелектуальної власності і класифікувати об'єкти;
- здатність вибирати конкретні системи охорони прав інтелектуальної власності;
- здатність формалізувати економічну сутність об'єктів права інтелектуальної власності;
- здатність оцінювати вартість прав на об'єкти інтелектуальної власності;
- здатність користуватися різними формами набуття прав на об'єкти інтелектуальної власності;

– здатність демонструвати належний рівень знань із найновіших теорій, методів і практичних прийомів маркетингу інтелектуальної продукції.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувач будуть досягнуті наступні **результати навчання** і він буде:

- застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп;
- впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур;
- знати поняття патентної інформації;
- знати способи введення об'єктів інтелектуальної власності в цивільний оборот;
- розуміти роль держави в керуванні об'єктами інтелектуальної власності;
- вміти використовувати комунікаційні технології для підтримування ділових контактів й при веденні переговорів в області інтелектуальної сфери діяльності;
- мати навички в плануванні та організації захисту прав авторів і правовласників; у визначенні науково-дослідних задач, аналізуванні інформації для їх вирішення щодо прогнозування створення інноваційного продукту;
- демонструвати навички самостійно приймати рішення, лідерські навички та вміння працювати в команді;
- демонструвати навички спілкування в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами;
- демонструвати високу соціальну відповідальність і дотримання принципів академічної доброчесності;
- оцінювати результати власної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток;
- використовувати методи міжособистісної комунікації при вирішенні колективних задач, веденні переговорів, наукових дискусій.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Види та результати інтелектуальної діяльності.

Концепція інтелектуальної власності

Тема 1. ТЕМА 1. Вступ до навчальної дисципліни «Основи охорони і комерціалізації інтелектуальної власності». Інтелектуальна власність як право на результати творчості людини.

- *форма занять: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.*
- *обсяг аудиторного навантаження: 4 години;*
- *тема семінарського заняття: «Інтелектуальна власність як економічна категорія й об'єкт керування»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

1. Види й результати інтелектуальної діяльності.

2. Сутність і специфіка інтелектуального капіталу. Структура інтелектуального капіталу.

3. Визначення й структура нематеріальних активів. Об'єкти інтелектуальної власності.

4. Категорія інтелектуальної власності в українському законодавстві й міжнародному праві;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: структура нематеріальних активів.*

ТЕМА 2. Методи генерування ідей у процесі створення інтелектуальної власності.

– *форма занять: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2 години ;*

– *тема семінарського заняття: «Формування практичних навичок створення об'єктів інтелектуальної власності»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

1. Морфологічний аналіз.

2. Метод контрольних питань (аналіз характеристик).

3. Матричне структурування.

4. Синектичний метод.

5. Метод фокальних об'єктів.

6. Метод інверсії.

7. Метод вільних асоціацій.

8. Метод мозкового штурму.

9. Алгоритм вирішення винахідницьких завдань.

10. Використання інформаційних технологій і баз даних;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: алгоритм вирішення винахідницьких завдань*

ТЕМА 3. Державна система інтелектуальної власності.

– *форма занять: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 2 години;*

– *тема семінарського заняття: «Формування практичних навичок створення об'єктів інтелектуальної власності. Характеристика інституту прав інтелектуальної власності»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

1. Предмет, методи й функції правового регулювання інтелектуальної власності.

2. Загальна характеристика інститутів права інтелектуальної власності.

3. Система інтелектуальних прав;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: система інтелектуальних прав.*

ТЕМА 4. Об'єкти інтелектуальної власності (ОІВ).

– *форма занять: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 7 годин;*

– *тема семінарського заняття: «Об'єкти інтелектуальної власності»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

1. Поняття об'єкта інтелектуальної власності і його ознаки.

2. Класифікація об'єктів інтелектуальної власності.

3. Об'єкти патентного права.

4. Засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту товарів і послуг.

5. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

6. Об'єкти авторського права.

7. Об'єкти суміжних прав.

8. Складні об'єкти інтелектуальної власності.

9. Правовий відносини об'єктів інтелектуальної власності;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 10 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: проблеми ідентифікації об'єктів інтелектуальної власності, юридичні аспекти передачі технологій та правове регулювання використання об'єктів інтелектуальної власності.*

Модульний контроль 1

– *форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі);*

– *обсяг аудиторного навантаження: 1 година;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні;*

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Підготовка до модульного контролю.

Змістовий модуль 2. Комерціалізація інтелектуальної власності

ТЕМА 5. Здійснення прав та комерціалізація інтелектуальної власності. Оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності.

– *форма занять: лекція, семінарське та практичне заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 6 годин;*

– *тема семінарського заняття: «Ознайомлення зі способами комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності» та тема практичного заняття «Оцінювання об'єктів патентного права»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

1. Комерціалізація інтелектуальної власності.
2. Трудовий контракт про розподіл майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності.
3. Ліцензійні угоди, їхня структура й класифікація.
4. Способи придбання й підстави для припинення виключних прав.
5. Договір комерційної концесії (франчайзингу).
6. Економічна ефективність ліцензування.
7. Методичні підходи до оцінювання вартості об'єктів інтелектуальної власності;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: організація процесу комерціалізації технологій.*

ТЕМА 6. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності.

– *форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 6 годин;*

– *тема практичного заняття: «Оцінювання об'єктів авторського та суміжних прав»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

1. Особисті немайнові права творців результатів інтелектуальної діяльності.

2. Поняття й сутність виключного права.

3. Потреба в охороні й захисті прав інтелектуальної власності;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: особливості стратегії маркетингу технологій і високотехнологічної продукції*

ТЕМА 7. Права на об'єкти інтелектуальної власності як інвестиції. Міжнародні системи інтелектуальної власності.

– *форма занять: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 6 годин;*

– *тема семінарського заняття: «Обґрунтування потреби в охороні та захисті прав інтелектуальної власності і необхідності виведення результатів інтелектуальної діяльності на комерційну основу»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

1. Правова охорона результату інтелектуальної діяльності засобами різних інститутів права інтелектуальної власності.

2. Права на об'єкти інтелектуальної власності як інвестиції.

3 Міжнародні організації в області управління інтелектуальною власністю і їхні задачі;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: особливості міжнародного економічного співробітництва в області передачі технологій і об'єктів патентного права.*

ТЕМА 8. Захист прав інтелектуальної власності. Патентна експертиза.

– *форма занять: лекція, семінарське заняття, самостійна робота.*

– *обсяг аудиторного навантаження: 5 годин;*

– *тема семінарського заняття: «Підготовка бізнес-плану підприємства для реалізації винаходи технології (start-up-підприємства). Захист прав інтелектуальної власності. Патентні дослідження»;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): комп'ютерна техніка, проектор;*

– *стисла анотація:*

1. Зміст патентної експертизи.

2. Органи державної патентної експертизи винаходів.

3. Розгляд заявки у відділах формальної й кваліфікаційної експертизи.

4. Процедура розгляду заявки на винахід.

5. Апеляційна палата, її задача й функції.

6. Право пріоритету заявки на винахід;

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 17 годин;*

– *теми, що належать до самостійної роботи здобувача: перспективи (стратегії) участі України в міжнародному ринку технологій.*

Модульний контроль 2

– *форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі);*

– *обсяг аудиторного навантаження: 1 година;*

– *обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні;*

– *обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом

6. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) і практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

7. Методи контролю

Поточний, проміжний та підсумковий (семестровий) контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у вигляді теоретичних опитувань й розв'язання практичних завдань.

Проміжний контроль проводиться у вигляді тестування за розділами курсу.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться в усно-письмовій формі за темами курсу.

Семестровий контроль – залік.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Активність під час аудиторної роботи	0...2	4	0...5 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання і захист практичних робіт	0 .. 5	3	0 .. 15
Модульний контроль	0 .. 30	1	0 .. 30
Змістовний модуль 2			
Активність під час аудиторної роботи	0...2	4	0...5 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання і захист практичних робіт	0 .. 5	3	0 .. 15
Модульний контроль	0 .. 30	1	0 .. 30
Усього за семестр*			0...100

*Протягом семестру студент може заробити до 10 заохочувальних балів. Бали можна отримати за такими видами робіт:

- написання та захист реферату за темами дисципліни: 0 .. 5 балів,
- написання тез на науково-практичній конференції: 0 .. 10 балів.

При перевищенні максимуму балів (більше 100) студент отримуватиме 100 балів.

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Оцінка в балах	Пояснення
90-100	За умови глибокого вивчення навчального матеріалу, що підтверджується вичерпними відповідями на питання і застосуванням отриманих знань на практиці: правильним, безпомилковим виконанням завдань на практичних заняттях у встановлені навчальним графіком терміни
83-89	За умови твердого засвоєння навчального матеріалу, при відповідях на питання студент не допускає серйозних помилок, вміє застосовувати отримані знання на практиці (у завданнях на практичних заняттях), розрахунки виконує правильно, без помилок
75-82	За умови твердого засвоєння навчального матеріалу, при відповідях на питання студент не допускає серйозних помилок, вміє застосовувати отримані знання на практиці (завдання на практичних заняттях виконує з незначними помилками)
68-74	За умови засвоєння навчального матеріалу, студент не повністю і недостатньо точно відповідає на питання, але вміє застосовувати отримані знання на практиці (при виконанні завдань на практичних заняттях допускає менше 60% помилок)
60-67	За умови виконання мінімальних критеріїв знань та умінь, студент засвоїв основний програмний матеріал, припускає помилки при виконанні завдань на практичних заняттях, але має необхідні знання для їх усунення під керівництвом викладача
0-59	За умови, що студент засвоїв не весь основний навчальний матеріал, допускає серйозні помилки при виконанні завдань на практичних заняттях, не має необхідних знань для їх усунення під керівництвом викладача

9. Політика навчального курсу

При вивченні дисципліни необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану навчальну та наукову літературу. Вітається використання різних джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни.

Беруться до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів вищої освіти:

- відповіді на питання плану практичного заняття під час заняття;
- доповіді з проблемних питань практичного заняття;
- участь в активних формах навчання на практичних заняттях;
- розробка тематичних презентацій;
- публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, рефератів;
- відпрацювання тем пропущених практичних занять;
- інші здобутки в освітній сфері, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал, активно працювати на практичних заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань, повною мірою долучатися до активних форм навчання, відпрацьовувати пропущені практичні заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу.

Політика перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-1 бал). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Основні види порушень академічної доброчесності для дисципліни:

1. Самоплагіат: повторне подання здобувачами освіти письмових робіт, які вже подавалися як звітність із інших дисциплін (реферати).

2. Фабрикація:

– наведення у письмових роботах та в наукових роботах вигаданих чи неперевірених даних, зокрема статистичних даних, розрахунків чи емпіричних досліджень;

– посилення на вигадані джерела інформації або навмисне посилення не на справжнє джерело.

3. Фальсифікація:

– необґрунтоване виконання навчальних завдань;

– наведення у письмових роботах та в наукових роботах свідомо змінених даних та розрахунків;

4. Обман:

– написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;

– несамо́стійне виконання завдань.

Основним видом відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності за даною дисципліною є повторне проходження оцінювання відповідного контрольного заходу.

Списування під час поточних тестувань, модульних контролів та іспиту заборонені (в т.ч. із використанням мобільних засобів).

Контрольна робота повинна демонструвати досягнення результатів навчання, визначених освітньою програмою, здатність автора логічно, на підставі сучасних наукових методів викладати свої погляди за темою роботи, обґрунтувати вибір програмного забезпечення, робити обґрунтовані висновки й формулювати конкретні пропозиції щодо отриманих результатів. У роботі не може бути списування, фабрикації та фальсифікації.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

[illegible]

2. Філіпковська, Л. О. Основи охорони і комерціалізації інтелектуальної власності [Текст]: навч. посіб. / Л. О. Філіпковська. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2018. – 56 с. Режим доступу: http://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Filipkovska_Osnovy_Okhorony.pdf

3. Навчально-методичне забезпечення дисципліни «Основи охорони та комерціалізації інтелектуальної власності» для магістрів / Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»; уклад. Л. О. Філіпковська. – Харків, 2019. – 212 с. – Режим доступу:

http://library.khai.edu/library/fulltexts/doc/Osnovi_Ohoroni_Komercializaciiyi_Intelektualnoyi.pdf.

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=856>

11. Рекомендована література

Базова

1. Цивільний кодекс України: коментар [Текст] / за ред. Є. О. Харитонova, О. М. Калітенко. – Х. : Одісей, 2003. – 856 с.
2. Андрощук Г. Законодавство України у сфері інтелектуальної власності: стан і тенденції: [Етапи становлення системи охорони інтелектуальної власності в Україні] [Текст] / Г. Андрощук // Адвокат. – 2003. – № 2. – С. 20–22.
3. Базилевич, В. Д. Інтелектуальна власність [Текст] : підручник / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2008. – 431 с.
4. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч. посібник / За ред. д. е. н., проф. І. І. Дахна / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. – К. : «Центр учбової літератури», 2015. – 560 с.
5. Мікульонok І. О. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс] : навч. посіб. / І. О. Мікульонok. – 3-тє вид., переробл. і допов. – К. : НУТУ «КІП», 2012. – 238 с.
6. Захист прав інтелектуальної власності в контексті вступу до СОТ [Текст] : навч. посіб. / за ред. В. Т. Пятницького. – К. : UEPLAST: K.I.C: UA3T, 2004. – 736 с.

Допоміжна

1. Охорона інтелектуальної власності в Україні [Текст] / С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук та ін. – К. : Форум, 2002. – 319 с.
2. Інноваційна політика [Текст] : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Федулова, А. А. Мазаракі, Г. О. Андрощук. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 604 с.
3. Право інтелектуальної власності [Текст] : підручник / за ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. – К. : Ін Юре, 2004. – 640 с.
4. Москалюк, Н. Б. Право інтелектуальної власності. Практикум [Текст] : навч. посіб. / Н. Б. Москалюк, Л. В. Кузьмич. – Тернопіль, 2017 – 200 с.
5. Бовин, А. А. Интеллектуальная собственность: экономический аспект [Текст] : учебн. пособие / А. А. Бовин, Л. Е. Чередникова. – М: ИНФРА-М; Новосибирск: НГАЭиУ, 2001. – 216 с.

6. Андреев, Г. И. Практикум по оценке интеллектуальной собственности [Текст] : учеб. пособие / Г. И. Андреев, В. В. Витчинка, С. А. Смирнова. – М. : Финансы и статистика, 2003. – 176 с.

7. Шипова, Е. В. Оценка интеллектуальной собственности Е. В. Шипова. – Иркутск : Изд-во БГУЭП, 2003. – 122 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Сервер Верховної ради України. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua>.
2. Нормативні акти України. – Режим доступу: www.nau.kiev.ua.
3. Право. Україна. – Режим доступу: www.legal.com.ua.
4. Законопроекти України. – Режим доступу: <http://zakon.gov.ua>.
5. Законодавство України. – Режим доступу: <http://nedvigimost.com.ua>.
6. Інститут проблем законодавства ім. Ярослава Мудрого. – Режим доступу: <http://www.legality.kiev.ua>.
7. Інтелектуальна власність. Ресурс з питань авторського права та промислової власності. – Режим доступу: <http://www.intelvlas.com.ua>.
8. Коментарі до кодексу «Цивільний кодекс України (ЦКУ)», 2017. – Режим доступу: https://urist-ua.net/кодекси/цивільний_кодекс_України/.
9. Борзенко, В. І. Проблеми комерціалізації інтелектуальної власності в Україні / В. І. Борзенко, О. Р. Мірошніченко // Вісн. Нац. техн. ун-ту «ХПІ». Сер. «Технічний прогрес та ефективність виробництва». – 2014. – № 32. – С. 128-132. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vcpitp_2014_32_25.
10. Цивільний кодекс України: науково-практичний коментар, 2015. – Режим доступу: <http://terhromady.info/tsyvilnyi-kodeks-ukrainy-naukovo-praktychnyi-komentar/>.
11. Державна служба інтелектуальної власності України. – Режим доступу: <http://sips.gov.ua>.
12. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент). – Режим доступу: <http://www.uipv.org>.
13. Український інститут науково-технічної експертизи та інформації. – Режим доступу: <http://www.uintei.kiev.ua>.
14. Всесвітня організація інтелектуальної власності (WIPO). – Режим доступу: <http://www.wipo.int>.
15. Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності». – Режим доступу: <http://iii.ua>.